

Agri Nord – årsmøde kvæg 21. januar 2010

Beretning ved kvægbrugsudvalgets formand Bøje Pedersen

Velkomst

Landmænd
Samarbejdspartnere
(valg af stemmetællere)

Velkommen til Arne Munk som ny chef.

Kvægbrugets økonomiske situation

2009 blev et af de værste år nogensinde for malkekvægbruget. Finanskrisen og den efterfølgende globale økonomiske krise rammer erhvervet hårdt, og indtjeningen på den primære bedrift er ramt af lave priser på mælk og en omkostningsstruktur, der gør hurtig tilpasning til markedsforholdene vanskelig. Næsten alle bedrifter kommer ud af 2009 med blodrøde tal på bundlinjen. Oven i kom det næste problem. Tinglysning af ejendomshandler og lån er gået over til elektronisk behandling, kontoret har ligget i ruiner siden august. Det er under al kritik, det koster bunker af penge. Det betyder mange har dobbelt finansiering i denne periode.

Det lysner dog i 2010, især på grund af en stigning i mælkeprisen, faldet i de korte renter og fodersituation i form af lave priser.

Men vi må desværre også forberede os på, at nogle landmænd må give op. For dem handler det om at få lavet en exit-strategi for hvordan og hvornår man bedst kommer ud af landbrugserhvervet og hvad man vil bagefter.

Overordnet gælder det dog om at få hjulpet flest mulige landmænd igennem krisen. Der skal ikke herske tvivl om, at den enkelte landmand er ansvarlig for de dispositioner, som han har foretaget, men det er også vigtigt at huske på, at beslutningsgrundlaget blev udarbejdet med andre forudsætninger end der gælder i dag.

Derfor skal jeg kraftigt henstille til alle om at bevare roen og være deres ansvar bevidst – det gælder ikke mindst penge- og kreditinstitutterne, som jo i høj grad red med på bølgens om, at "alt kunne lade sig gøre"!

I øjeblikket forlyder det, at regeringen vil lave en hjælpepakke til landbruget. Vi kender ikke indholdet, men ifølge Børsen vil pakken kunne indeholde lavere skat på produktionsjord, længere indfasning på kommende afgifter, bedre priser på biobrændsel og midlertidig pause for betaling af afgifter.

Lidt har selvfølgelig også ret, men det vigtigste for erhvervet er at konkurrenceevnen styrkes – og det gør man ikke ved at indfase nye afgifter!

Grovfoder

Langt de fleste steder har der været en god grovfoderhøst – det gælder både kvalitet og kvantitet. Især har majsens været god mange steder.

Miljøgodkendelser

Hvordan er det så gået? Ja, ca. halvdelen af sagerne er blevet afsluttet, men mange er der givet afslag på, så det ser ud til, at de der er kørt igennem. Nogle af de sager der er godkendt er sager med få og små udvidelser.

Samtidig må vi desværre konstatere, at kommunerne i vores område ligger i den nederste halvdel af listen over de enkelte kommuners afgørelsesprocenter og sagsbehandlingstider. Desværre er Mariagerfjord den mest landbrugsfjendtlige kommune i Danmark.

Alt i alt viser det miljøgodkendelseslovens grundlæggende problem, nemlig at der er alt for meget overladt til de enkelte kommuner at vurdere. Miljøgodkendelsesloven må siges at være elastik i metermål.

Vi ser frem til at miljøgodkendelsesordningen bliver lempet – formentligt dog først fra 1. august 2010,

I dag kræver det eksempelvis en miljøgodkendelse, når landmænd vil opføre gyllebeholdere og ensilage-pladser, men det skal fremover kunne klares med en anmeldeordning ifølge et ændringsforslag fra miljøministeren.

Og hvis landmanden skal bygge om for at kunne leve op til nye dyrevelfærdskrav, så skal det som udgangspunkt ikke udløse en miljøgodkendelse, hvis antallet af dyreenheder og dermed miljøbelastningen ikke øges. Det gælder blandt andet skift mellem dyretyper i stalden, mindre bygningsmæssige ændringer eller indførelse af moderne staldteknologi, der skal tilgodese dyrevelfærd.

Herfra skal blot lyde: Bedre sent end aldrig!! Og vi vil følge udviklingen tæt og holde kommunerne oppe på deres løfter om kortere tidsfrister for sagsbehandlingen.

Grøn Vækst

Lovforslag og lovændringer til udmøntningen af Grøn Vækst-aftalen kommer nu i en lind strøm.

Det gælder ændringer i Landbrugsloven og lige inden jul vedtog Folketinget en ændring af gødskningsloven.

Fra kvægbrugets side er vi meget uenige i de økonomiske skøn, der indgår i bemærkningerne til lovforslaget. Det gælder ikke mindst ministeriets vurdering af den tekniske omlægning af normsystemet, der medfører, at landekvoten reduceres i takt med at det dyrkede areal falder. Det er helt uacceptabelt, at Folketinget har skullet træffe beslutning om en ny lov på et forkert beregningsgrundlag.

Landbruget – herunder også kvægbruget! – har ikke brug for flere omkostninger. Bærbare løsninger inkluderer nemlig også produktionsøkonomien. Så det er nu, at vores politikere skal vise ansvar!

I den forbindelse skal jeg ikke undlade at bemærke, at alternativet – oppositionens bud – er langt værre, idet det er ren overbudspolitik vedr. miljø og natur uden at tage hensyn til erhvervets fremtid.

Dyreenheder – mange kommer i klemme

Med virkning fra 1. august 2009 skete der en alvorlig opstramning af beregning af malkekvægholdets dyreenheder. Kravet til harmoniareal blev med et slag øget med 16-17 % for bedrifter med køer og opdræt, og for bedrifter med kun kvier øges kravet til harmoniareal med over 30 %.

Fra 1. august 2010 skal der også korrigeres for mælkeydelse (ca. 0,08 DE pr. 1.000 kg mælk i forhold til racens gennemsnit).

Kravet om screening af nye harmoniarealer gælder dog kun, hvis der er tale om "ny husdyrgødning" – altså øget mængde husdyrgødning på grund af udvidelse.

Lov om Hold af Malkekvæg

Efter et længere tilløb fremsatte justitsministeren den 2. december 2009 forslaget til Lov om Hold af Malkekvæg. Lovforslaget bygger på et lovudkast i en rapport om hold af malkekvæg, som en arbejdsgruppe nedsat af Justitsministeriet skrev i februar 2009. I arbejdsgruppen deltog bl.a. repræsentanter for landbrugserhvervet og for dyreværnsorganisationer.

Forslaget blev under 1. behandlingen 11. december 2009 henvist til et udvalg, som efter planen skal afgive en betænkning 24. februar i år. Derefter skal forslaget til 2. og 3. behandling. Ifølge forslaget skal loven træde i kraft den 1. juli 2010, men reelt først fra 2014 grundet kvægbrugets vanskelige økonomiske situation. For bedrifter, der etableres efter 1-7-10 og tages i brug inden 30. juni 2012 tillægges to år til overgangsordningerne for de fysiske krav for at kompensere for en gentagen langsommelig og dyr miljøgodkendelsesproces, hvis det foretrakkes at gå videre uden at rette ansøgningen til.

Overordnet imødekommer forslaget kvægbrugets krav om valgfrihed vedr. afgræsning og lange overgangsordninger for kostbare staldændringer. Arne Munk vil uddybe dette i sit indlæg.

Veterinærforliget og obligatorisk sundhedsrådgivning

Overordnet ser det ud til at blive tale om en fornuftig ordning. Det afgørende mål om, at sundhedsrådgivningsaftaler skal ledsages af langt større adgang for landmanden til behandling med medicin ser ud til at være opnået. Dog er det vigtigt at de sidste lempelser vedr. 1. gangsbehandling af efterbyrd og mælkefeber kommer i hus.

Og kan vi også få udmøntet den politiske aftale om, at obligatoriske sundhedsrådgivningsaftaler skal ledsages af forenklet administration og dokumentation, ja så begynder det for alvor at ligne noget.

Lad os dog se det endelige resultat, herunder også om kravene til egenkontrol, inden vi klapper i hænderne. Af bitter erfaring ved vi jo, at der er potentiale for såvel lettelser som øgede omkostninger – alt efter fra hvilken vinkel sagerne gribes an på.

Den nye obligatoriske sundhedsrådgivning gælder for kvægbesætninger på 100 årskøer eller derover eller 200 årskalve/kvier og forventes at træde i kraft tidligst 1. juli 2010. Det forventes, at ordningen med egenkontrol i besætningerne træder i kraft først i 2010 og vil være fuldt implementeret inden 1. januar 2011.

Smittebeskyttelsesplaner

I efteråret 2008 blev det lovpligtigt for besætninger med flere end 500 dyreenheder at udarbejde en smittebeskyttelsesplan. Myndighederne er i gang med at kontrollere om planerne er lavet, så hvis man har en besætning på flere end 500 dyreenheder og endnu ikke har planen på plads, kan det i høj grad anbefales at komme i gang!

I bund og grund er der sund fornuft i tankegangen bag smittebeskyttelsesplanerne. Dog er det specifikke krav om, at der inden for en 12 måneders periode højst må tilføres dyr fra tre besætninger (dog dispensation, hvis større udvidelse) uhensigtsmæssigt. Det rammer bl.a. besætninger som har kvier på kviehoteller, og bedrifter hvor dyrene er anbragt flere steder.

Spørgsmålet er imidlertid om veterinærforliget med obligatorisk egenkontrol og obligatorisk sundhedsrådgivning ikke overhaler kravet om smittebeskyttelsesplaner inden om. For mig at se overflødiggør veterinærforliget smittebeskyttelsesplanerne. Så her er der mulighed for regelforenkling!

Bluetongue

Vi kom heldigvis igennem 2009 uden tilfælde af bluetongue, så vaccinationskampagnen må siges at have virket. Da det også er gældende i den resterende del af Nordeuropa har bl.a. Fødevarestyrelsen, og Dansk Kvæg indstillet til Fødevarerministeren, at vaccination mod bluetongue i 2010 skal være frivillig for den enkelte landmand. Det bakker vi op. Fødevarerministeren har oplyst, hun vil tage endelig beslutning her i januar 2010.

Salmonella og Para TB

Dansk Kvægs mål om at få udryddet Salmonella Dublin inden 2014 kræver en målrettet indsats af både landmænd og rådgivere. Det bliver lagt restriktioner på omsætning af dyr til levebrug, for de besætninger der ikke er startet med et saneringsprogram. Det bakker vi op, dog bør der være fri adgang for disse besætninger til at eksportere dyr. Det må være op til modtager landet at tage stilling til, om man vil importere disse dyr.

Men uanset hvad: Kom i gang med at sanere – det kan lade sig gøre, ja faktisk er det i mange tilfælde små ændringer i rutiner og adfærd der skal til for at forbedre besætningens salmonellastatus. Kontakt vores rådgivere – de kan hjælpe med at komme i gang. Det samme gælder sanering for paratuberkulose.

Nye regler ved flytning, mærkning og registrering

Det sidste punktum er nu endelig sat i en ny bekendtgørelse om flytning, mærkning og registrering af dyr. Bekendtgørelsen trådte i kraft i den 4. december 2009 og indeholder væsentlige ændringer i forhold til den "gamle" bekendtgørelse:

- Begrebet "samdrift" ophæves
- Der indføres forenklet flytning af dyr mellem besætninger med samme ejer
- Der indføres obligatorisk mærkning med elektroniske øremærker
- Der indføres nye regler vedrørende registrering af græsningsarealer

Niels Henning Nielsen, RYK vil gennemgå de nye regler i sit indlæg.

EU-politik

I år og til næste skal der træffes beslutninger om EU's landbrugspolitik efter 2013. Meget tyder på, at det nuværende støtteniveau kommer under pres. Vi skal imidlertid bakke op om advarslen til Eva Kjer Hansen om ikke at sætte sig – og Danmark - uden for indflydelse i EU ved en alt for liberalistisk tilgang. Regeringens målsætning om at landbrugsstøtten skal være afviklet i 2025 er urealistisk – der skal meget længere tidshorisont til da støtten fuldt ud er kapitaliseret. Arbejd hellere for at få langvarige løsninger og undgå renationalisering af EU's landbrugspolitik.

Dyrskuet i Hobro og Kimberskuet i Aars

Dyrskuet i Hobro var som sædvanlig godt besøgt, pladsen var helt fyldt op med dyr ligesom og festen i teltet om aftenen havde stor tilslutning, alt i alt en succes.

En tak til Morten Ege og hans team for deres store indsats.

Agro Nord skuet i Aars var også et tilløbsstykke, med mange flotte dyr og megen aktivitet. Også en stor tak til alle for indsatsen.

Afslutning

Tak til udvalg og ansatte på de to kontorer. Der skal også lyde en tak til personalet på Ryk kontoret. Dernæst en stor tak til Ole Toft for de 33 år på kontoret i Aalborg. Han har hjulpet utrolig mange landmænd i forskellige situationer, både gode og dårlige tider. Det er en skam at det skulle gå som det gjorde. Men landboforeningen kører videre og det håber jeg Oles liv også gør. Men en stor tak til ham.

Tak for opmærksomheden.